

Nr: 214.

Poniedziałek.

D.8. Września.

Rok 1823.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Fabryka Żelaza łanego P. Ewańska, przeniesioną została do domów należących dawniej do Kościoła S. Jerzego. Kto zwiedza obojbiwość Warszawę, niech nie inia tej Rękodzielni, wszystko się tam odbywa z pospiechem przy największym porządku. Już wiele z tego miejsca wydano użytecznych narzędzi i innych przedmiotów. Między pięknymi płodami tej Fabryki, widzieć już można ozdoby do studni mających być wzniesionymi na nowo wybrukowanym obszerным Dziedzińcu Pałacu Rządowego Krasieńskich zwanego.

Wszystkie śpiewy ulubionej narodowej Opery Krakowia cy i Gorale, wkrótce wyjdą z Litografji, ułożone do towarzyszenia z Fortepjanem przez Józefa Stefana i jego Ucznia Konserwatorium, a Syna Kompozytora tejże Opery.

Latanie nowego wynalazku od 4 lat oświecające ulice Warszawy, są już zaprowadzone w wielu miastach Królestwa Polskiego: szczególnie w Radomiu już prawie wszystkie ulice są niemi oświecone, nawet niektóre małe miasteczka mają już tę wygodę dawniej nieznaną.

Rektor Szkoły Wydziałowej XX. Dominikanów Warszawskich na Nowem Mieście, wzywa Uczniów zamierzających uczęszczać do tejże Szkoły, aby się stawili w dniach 15, 16 i 17, m. i. r. b. do zapisu, na który wyznaczają się godziny od 8 do 11, zrana w tymże samym co dotąd lokalu. Dnia zaś 18 b. m. nauki rozpoczęte zostaną. — X. Damjan Dzieszkowski P. XX. D.

Podług Taxy Policyjnej wydanej na mie-

W. B. P. J. C. P.

WARSZAWSKI

siąc Wrzesień, Butka Montowa za 3 grosze, ważyć powinna 10 i pół. Ordynaryjna Butka za 2 gr: 10 i pół. Chleb żytny za 6 gr. 10 i pół i 10 i pół. Funt dobrego Mięsa wołowego gr. 9. Funt dobrej Cielęciny gr. 9. Funt dobrej Wieprzowiny gr. 10.

(Gdy teraz Kadyx tak jest interesującym miejscem, kładniemy wkrótce jego opisanie) Kadyx miasto w Sewilskiej prowincji w Hiszpanji, w północnej części małej wyspy zwanej Leon. Z strony morza warowne jest skałą pionowo obkuta, od lądu zaś m. r. z 2 bastjonami, które całą szerokość wyspy zajmują. Południowa część wyspy połączona jest ze stałym lądem, długim mostem zwanym La Puente de S. S. To miasto jest jednym z najważniejszych w całej monarchji Hiszpańskiej i zamieszkałem przez najbogatniejszych kupców tego kraju. Tu zgromadzały się wszystkie towary razem, które Hiszpanie do Ameryki i z tamtąd do Hiszpanji przewozili; ale odkąd handel z Ameryką dozwolony został wszystkim hiszpanom, handel Kadyxu podupadł znacznie. Jednak roku 1795 liczono tu 110 właścicieli okrętów; a 870 wielkich handlowych domów. Domy są blade żółte, albo białe malowane a na płaskich dachach gabinetaimi, albo wieżyczkami są ozdobione. Ale wewnątrz nie jest wabne to miasto. Domy dla małej liczby i zbyt małych okien, nie wydały się dobre. Ulice po większej części są wąskie i cuchnące. Obwód miasta wynosi około półtora mili, ludność jego dawniej była 72,000 dusz, między temi 20,000 Francuzów; a 12,000 Włochów i innych Cudzoziemców. Zażraliwa choroba roku 1800 zabrała 15,000

WSPOMNIENIA.

Uczta Posłów Polskich w Paryżu 1573.

dusz. W r. 1802 liczono tam tylko 58,000 ludzi a z tych 2800 Cudzoziemców to jest 1600 Włochów, 700 Francuzów, 120 Niemców. Teraz ma tam być ludności 90,000. Obcy kupcy mają tu wiele wolności, własnych Konsulów, a podlegają gubernatorowi, od którego appellacja idzie do rady Madryckiej. Dobra woda dostarczana bywa z Puerto S. Marja; z drugiej strony zatoki, a od przedających, przyłanianie deszczowej fałszowana. Zatoka Kadyxa osłonięta jest wielo Zamkami, między któremi najznakomitsze są Puntal i Matagorda leżące na przeciw siebie w najcięższym miejscu zatoki, a są zwane niekiedy razem Puntale. Kościoły i Szpitale tego miasta są bogate. Obyczaje tamecznych mieszkańców przez obcowanie z cudzoziemcami są daleko uprzejmiej, niż w innych prowincjach Hiszpańskich. NOWOŚCI ZAGRANICZNE z Hiszpanji.

Generał Burke ostatni raz wezwawszy dowódcę Korunny aby się poddał z Twierdzą, odebrawszy odmawiającą odpowiedź, rozpoczął bombardowanie. Hiszp. ze wszystkich baterji sypli gęsty ogień; i tak zapaliło się w 3 miejscach, Francuzów kilku zostało raniionych: — Francuzi zajęli zamek Bagona na granicy Galicji leżący: — D. 10 Sier. z Kadyxu Hiszpanie uczynili drugą wycieczkę; która była dla nich niepomyślną. — w Okolicach S. Sebastian słyszano mocne strzelanie. — w Barcelonie żołnierzy Hiszpańskich ma być 8,000 z milicji i 3,000 piechoty linowej. Małe utarczki pod tem miastem prawie codzień zachodzą między Francuzami a Hiszpanami; w tamczynym porcie znajduje się 3 sz-

lup Kanonjerskich które strzelały do każdego zbliżającego się statku Francuz: — Do Portu Kadyxu pomimo najbaczniejszego strzeżenia przez Fracu: ukradkiem wpływają małe statki zasilające to miasto żywnością. — w Madrycie uwolniono 165 osób uwięzionych za zdania polityczne. — D. 18 z. m. odebrano w Madrycie wiadomość że Zais kapitulował, toż samo uczyniło wojsko z jego korpusu złożone z kilku tysięcy. — Malaga poddała się rojalistom, władze Konstyt: odpłynęły morzem. Tegoż dnia rozeszła się pogłoska że w Kadyxie wybuchnęło powstanie. Lud niedopuszczał aby wojsko wyspy Leon przybyło dla przywrócenia spokojności, Riego chciał wrócić do miasta lecz zastał bramy zamknięte — w Sewilli stronnicy Konsty: w znacznej liczbie zbrali się na rynek i zaczęli śpiewać pieśni rewolucyjne, z czego przyszło do zamieszania i kłótni po której uwięziono wiele osób. —

z Londynu,

Niedawno P. Graham w towarzystwie Pana Scotera, chciał się paść Balonem nadzwyczajnej wielkości, zebrało się widzów 5000, napełnianie gazem balonu trwało przez 5 godzin, co zniescierpliwilo publiczność tak dalece iż choć balon był tylko w połowie napełniony, żądano aby poleciał, Graham lekka się gniewu widzów, urządził sznury, balon poleciał w górę, lecz Graham skrył się w krzaki ogrodu, lud rozgniewany, cały ogród zniszczył, połamano drzewa, wyrwano kwiaty, przyczem kilkanaście znakomitych osób skańczonych zostało, ledwo Policja mogła przywrócić porządek (w Paryżu umarł sławny nadpewietrzny żeglarz P. Garneryn, a toprzez upadnięcie na jego głę-

wę zasłony Teatralnej, którą sam spuszczał) — Gazety Londyńskie donoszą że Francuzi zabrali w bliskości Kadyxu okręt Kupiecki Angielski naładowany kosztownymi towarami, stało się to zapewne z przyczyny że nadto zbliżenia się tego okrętu do Portu będącego pod prawem blokady. — Gubernator Francuzki Martyniki oświadczył Gubernatoro: Hiszpańskiemu na wyspie Kuba iż wojna między Francją a Hiszpanją prowadzoną w Europie niepowinna przerywać związków na osadach tych narodów, lecz Hiszpan odpowiedział, że tę wojnę uważa nawet w osadach trwającą, oświadczył oraz iż wierny wykonanej przysiędze, zostanie zawsze ciągle za Konstytucją chociaż by ta w Hiszpanji zniszczoną została. — Mieszkańcy Wyspy Porto Ryko, postanowili ogłosić się niepodległemi, gdyby Francuzi swe zamiary w Hiszpanji przywiedli do skutku, tożsamią chcą uczynić mieszkańcy wyspy Kuba. — Do Wyspy S. Heleny przywieziono pomnik, który będzie postawiony na grobie Napoleona. — Słychać iż Pszenice wolno będzie sprowadzać do Anglii — Xże Wellington ma być w Paryżu.

DONIESIENIA.

w D. 9 m. i r. b. o godzinie 9 zrana przy ulicy Leśno Nr 719 sprzedane będą przez publiczną licytację ruchomości iakoto: komody kanapy, krzesła, łóżka, stoliki, obrazy i landszafty olejno malowane, kufry i t. p. a to za gotowe pieniądze. K. Folkierski K.

Niżej podpisany uwiadamia Prześwietną Publiczno: że podejmuje się robić za pomierną cenę wszelkie gatunki siąpi do tuszu, dla różnych rzemieślników i handlujących rozmaitemi towarami podług wydanego od

zwierzchności rozporządzenia. Oraz guzików w różnych gatunkach umnie dostać można. Samuel Münchheimer starszy, mieszka przy ulicy Bielańskiej Nr 594 na i piętrze.

Za pozwoleniem Zwierzchości — Sławnych Pigulek na wygubienie Szczurów i Myszy dostać można u niżej podpisanego w Ryнку Starego Miasta pod Nr 40 zawsze świeżych, słoik po zł: 2. Do każdego słoika dołącza się potrzebna informacja. J. Kopke.

Niżej podpisany utrzymujący upoważnioną od Rządu Szkołę i mający nauczycieli do języków Francuz: Łaciń: i Niemiec: przy ulicy Słepiej Nr 299, mając lokal dogodny i obszerny, ma honor uwiadomić Szanownych Rodziców w okolicy Warszawy mieszkających, a swe Dzieci do Szkół Piarńskich lub Liceum oddających, iż tenże za pomierną cenę tak zapieniądze iak wiktuały życzyliby wziąć takich uczniów na stancje, ręcząc tak za dozór tej młodzieży iako też i wygodę.

Leb jus.

Na nowym świecie pod Nr 1314 jest do sprzedania para Koni zaprzężnych.

Podaje się do publicznej wiadomości iż aukcja na zajęte efekta iakoto: szafy, lustra, stoły, komody, fortepian z fletami, łóżka i t. p. tudzież garderoba męzka, iakoto: surdut, płaszcz, i t. p. przy ulicy Rybaki pod Nr 2567 w d. 10 i dni następne m. i r. b. o godzinie 3 za gotowe pieniądze natychmiast płacąc, odbędzie się. A. Tryllerowicz. K.

Mając zapasy Drzewa w najlepszych gatunkach Sosnowego i Olszowego przy ulicy Rybaki Nr 2567, chcąc tego handlu zaprzęścić wyprzedać takowe za mierną cenę.

Teatr. Dziś Opera Familja Szwajcarska i Zabawa z Tańcami. Jutro Drama Upior.